

Informatienota voor de raad

Datum 21 juni 2023

Onderwerp	Plan van aanpak Hitteplan
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder A. Spaans

Informant L. de Groot

Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement

Telefoon 06 20160362

Email L.de.Groot@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De aanpak om te komen tot een hitteplan en de opzet van de eerste stap hierin.

Datum 21 juni 2023

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Het klimaat verandert en de weersextremen nemen toe. Er zijn vaker periodes van extreme neerslag, extreme droogte en extreme hitte en de kans op overstromingen neemt toe. De gemeente Zwolle heeft de afgelopen jaren vooral maatregelen genomen die de gericht waren op het terugdringen en voorkomen van wateroverlast bij hevige regenval. In de debatronde van 3 oktober 2022 heeft wethouder Arjan Spaans uw raad toegezegd om voor het zomerreces van 2023 te komen met een aanpak voor hittebestrijding in woningen. In deze informatie nota leest u de stappen die ons college zet om tot een aanpak te komen.

Kernboodschap

Om gevolgen van hitte en het voorkomen van hitte effectief aan te pakken, zijn maatregelen nodig in woningen, maar ook in de buitenruimte, in de omgeving rond de woningen én op het gebied van zorg. Het gaat om een drieledige aanpak: gebied, gebouw en gezondheid. Dit vraagt om samenwerking tussen organisaties op deze drie vlakken en om samenwerking tussen het sociale domein, het fysieke domein en veiligheid. Daarom stellen we eerst een plan van aanpak om te komen tot een hitteplan.

Toelichting

Aanleiding

De gevolgen van de toegenomen hitte zijn ernstig. Hete dagen leiden tot een toeloop bij de spoedeisende hulp van mensen met uitdrogingsverschijnselen en verwardheid. In de hete laatste week van juli 2019 overleden in Nederland 400 mensen meer dan in een gemiddelde week in de zomerperiode. Tijdens de hitteperiode in augustus 2020 waren dat zelfs ruim 500 mensen meer. Vooral thuiswonende eenzame 75-plussers zijn bijzonder kwetsbaar voor hitte. Dat wordt versterkt door trends als vergrijzing en het beleid om langer zelfstandig te blijven wonen.

Wat speelt er?

Gemeente Zwolle werkt al aan het terugdringen van hittestress in de buitenruimte door te vergroenen en door materialen te gebruiken die minder warmte opnemen (bv klinkers in plaats van asfalt). Maatregelen die de kans op wateroverlast terugdringen, dragen vaak ook bij aan het voorkomen van droogte en hittestress. Daarnaast er een afstand-tot-koeltekaart in de maak. Het doel is dat iedere Zwollenaar steeds in een straal van 300 meter bij een koele plek of een koel gebouw kan komen.

Hitte in woningen heeft een relatie met energietransitie. Als mensen hun woningen gaan koelen met airco's, neemt de energievraag toe. Door goede isolatie van woningen kan de warmte binnen blijven hangen. Daarom is er bij nieuwbouw en grootschalige renovatie aandacht voor ventilatie. Slecht geïsoleerde woningen zijn ook gevoelig voor hitte: de zon komt makkelijk binnen. Een eenvoudige maatregel als goede gordijnen houdt kou en hitte buiten en verkleint de vraag naar warmte in de winter en koelte in de zomer. Hiervoor is aandacht vanuit Warm Thuis. Uiteraard beperkt hitteoverlast zich niet tot woningen; ook in scholen, kantoren, bedrijven, horeca, maatschappelijke voorzieningen kan er sprake zijn van te hoge temperaturen. Voor deze gebouwen groeit de aandacht voor het onderwerp.

Gezondheids- en welzijnsorganisaties werken samen aan voorlichting, preventie en zorg bij kwetsbare groepen. Niet alleen ouderen zijn kwetsbaar, ook mensen met een slechte gezondheid, mensen die niet mobiel zijn of niet zelfstandig genoeg zijn om zelf erop uit te gaan. Daarnaast vormen bezoekers

Datum 21 juni 2023

van de stad en van evenementen een belangrijke groep voor voorlichting en zorg in geval van hitte. Hier komt steeds meer aandacht voor.

De aanpak van hitte richt zich op verschillende lagen:

- Bewustwording: wat is het probleem en wat kan ik/kunnen we er zelf aan doen?
- Preventie: voorkomen van hitteoverlast in gebied, gebouw en bij mensen
- Inrichting: koele plekken en gebouwen creëren waar mensen naartoe kunnen
- Calamiteit: in geval van langdurige hitte (of code rood) de veiligheid van mensen en dieren waarborgen
- Herstel: na een hittecalamiteit herstelt het normale leven zich weer zo snel mogelijk

Proces hitteplan

Er is al aandacht voor het bestrijden van hitte. Omdat de problematiek groter gaat worden en de aanpak tot nu toe sectoraal en versnipperd is, willen we een hitteplan opstellen. Dit hitteplan beschrijft welke maatregelen of acties er genomen kunnen worden per laag, wie dat gaat/gaan doen en wanneer. Het plan beschrijft een integrale werkwijze voor gebied, gebouw en gezondheid. Het plan komt tot stand in samenwerking met stakeholders.

Het proces om tot een hitteplan te komen, hebben we opgeknipt in een aantal fases.

1. Plan van aanpak voor een hitteplan	Mei-juli 2023
2. Capaciteit en budget aanvragen voor het opstellen van het hitteplan (interne organisatie)	Begroting, najaar 2023
3. Partners betrekken bij en warm maken voor opstellen van het hitteplan (externe organisatie)	November, december 2023
4. Opstellen hitteplan op basis van plan van aanpak	Jan – Juni 2024
5. Oplevering Hitteplan	Juli 2024

Stap 1 Plan van aanpak hitteplan

We zitten nu in de eerste fase, het opstellen van een plan van aanpak voor het hitteplan. Er is een werkgroep bestaande uit mensen vanuit verschillende vakgebieden (energietransitie, beheer bestaande stad, bedrijventerreinen, wonen, veiligheid, gezondheid, ouderenbeleid, klimaatadaptatie, communicatie). Om tot een plan van aanpak te komen, zetten we de volgende stappen:

- Inventarisatie van beleid
- Verkennen van het vraagstuk en de risico's
- Stakeholderanalyse
- Verdiepende sessies per thema (gebied, gebouw, gezondheid)
- Concept plan van aanpak
- Definitief plan van aanpak

Adviesbureau Tauw begeleidt dit traject en stelt het plan van aanpak op. Dit bureau heeft onlangs in opdracht van het ministerie van BZK een 'Menukaart Hitteplan' opgesteld. We gaan als een van de eerste gemeentes in Nederland deze menukaart toepassen.

Voor het thema Gezondheid maken wij daarnaast gebruik van ons netwerk. In het samenwerkingsverband RIVUS wordt gewerkt aan een voorbeeld hitteplan in samenwerking met de GGD. Deze input nemen we mee in dit proces.

Datum 21 juni 2023

Financiën

Het plan van aanpak voor een hitteplan wordt betaald vanuit het budget van het programma Klimaatadaptatie. Bij de begroting 2023 maakt uw raad de afweging om al dan niet budget beschikbaar te stellen voor het opstellen van een integraal hitteplan.

Communicatie

De gemeente werkt samen met gezondheidsorganisaties in communicatie met inwoners over hitte. In de Swollenaer komt op de gemeentepagina's aandacht voor het bestrijden van hitte. Hierin is aandacht voor wat inwoners zelf kunnen doen en wat de gemeente doet. Deze pagina verwijst naar informatie op de website van de gemeente Zwolle.

Vervolg

Als het plan van aanpak is opgesteld, komt er een voorstel voor vervolg.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer